

*Eugeniusz Karol Chyłek
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Przedstawiciel Polski w Stałym Komitecie ds. Badań Naukowych
w Rolnictwie (SCAR) Dyrektoriatu RTD Komisji Europejskiej*

WSPÓŁUDZIAŁ NAUKI W REALIZACJI STRATEGII LIZBOŃSKIEJ NA RZECZ WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ I WZROSTU GOSPODARCZEGO

Streszczenie

Działania innowacyjne na rzecz rozwoju gospodarczego i przewidywanych zmian we Wspólnej Polityce Rolnej muszą być poprzedzone pełną integracją polityki gospodarczej, w tym polityki rolnej, z polityką naukową i naukowo-techniczną. Jest to warunkiem rozwoju sektora rolno-żywnościowego, poprawy jego konkurencyjności, zapewnienia konsumentowi zdrowej i bezpiecznej żywności, a przez właściwe ukierunkowanie i racjonalizację wydatków na badania naukowe poprawy efektywności wsparcia innowacjami rozwoju gospodarczego i społecznego kraju. Komisja Europejska popiera, wskazuje i dofinansowuje z budżetu Unii Europejskiej rozwiązania służące rozwojowi i konkurencyjności gospodarki europejskiej. W planowanych działaniach państw Wspólnoty, szczególny nacisk powinien zostać skoncentrowany na maksymalnym wykorzystaniu istniejącego w Europie potencjału w tzw. trójkącie wiedzy „edukacja-badania naukowe-innowacje”.

Słowa kluczowe: nauka, innowacje, 7 Program Ramowy, Wspólna Polityka Rolna, Strategia Lizbońska, rozwój gospodarczy, konkurencyjność

Wstęp

Uzyskane efekty i doświadczenia w realizowaniu Strategii Lizbońskiej spowodowały, że Rada Europejska w 2005 r. podjęła decyzję o nowym podejściu do jej implementacji. Postanowiła, że nową osią strategii będą zatrudnienie i wzrost gospodarczy, propagowane z poszanowaniem zasad strategii trwałego rozwoju i osiągane dzięki większej mobilizacji wszystkich odnośnych zasobów krajowych i wspólnotowych. Postanowiła także rozpocząć nowy cykl wdrażania strategii, oparty na partnerstwie i odpowiedzialności poszczególnych krajów członkowskich za realizację jej celów. Wprowadzanie na rynek nowych produktów, usług i technologii to efekt współpracy świata nauki i biznesu. Niestety, jedynie 9% przedsiębiorstw w Polsce inwestuje w działalność badawczo-rozwojową. Co roku zgłaszamy tylko 2,7 patentów

na milion mieszkańców, podczas gdy średnia w Unii Europejskiej wynosi aż 133,6 patentów. Podczas gdy nasi zachodni partnerzy intensywnie inwestują w badania i rozwój (tab. 1), my przyciągamy inwestorów najczęściej niskimi kosztami pracy. W perspektywie czasowej ta strategia jest zgubna i przynieść może tylko fatalne następstwa. O tym wiedzą prawie wszyscy, lecz przez ekipy rządzące i polski Parlament nie podejmowane są zakrojone na szeroką skalę i kompleksowe działania przeciwdziałające temu mechanizmowi.

Zwiększenie inwestycji w wiedzę i innowacje

Uznając ważną rolę, jaką działalność badawczo-rozwojowa odgrywa w dalszym wzroście gospodarczym oraz w formułowaniu odpowiedzi na wiele problemów stojących dziś przed społeczeństwem Wspólnoty, Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje postępy w wyznaczaniu szczegółowych celów krajowych oraz apeluje do państw członkowskich o promowanie działań politycznych i akcji służących temu, by na badania i rozwój przeznaczać maksymalną z możliwych części PKB – przy uwzględnieniu różnych pozycji wyjściowych państw członkowskich.

Aby zapewnić większe i możliwie najlepsze pod względem technicznym i organizacyjnym zaplecze dla badań i innowacji, państwa członkowskie powinny planować swoje wydatki publiczne z korzyścią dla badań i innowacji oraz propagować działalność badawczo-rozwojową w sektorze prywatnym, zwłaszcza przy zastosowaniu lepiej skomponowanego zestawu środków wsparcia.

Wskazana jest też jak najszybsza realizacja zadań postawionych w siódmym programie ramowym (7PR) w dziedzinie badań i rozwoju oraz ustanowienie nowego programu na rzecz konkurencyjności i innowacji. Utworzenie Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych, pracującej według kryteriów, których celem byłoby dalsze zwiększanie doskonałości najlepszych zespołów badawczych Europy pozwoli na realizację celu wsparcia wynikami badań rozwoju gospodarczego krajów UE.

Kreując nowe rozwiązania organizacyjne na rzecz efektywnego wykorzystywania potencjału naukowego i finansowego należy rozwijać dynamiczne warunki do ich współpracy przez tworzenie atrakcyjnych platform technologicznych i klastrów. Państwa członkowskie powinny dążyć do stworzenia naukowcom jednolitego, otwartego i konkurencyjnego europejskiego rynku pracy, zwłaszcza przez usunięcie pozostających utrudnień w mobilności geograficznej i międzysektorowej, poprawę warunków, na jakich zatrudniani są i w jakich pracują naukowcy oraz przyciąganie młodych utalentowanych naukowców do placówek badawczych. Należy również dążyć do zwiększenia współpracy i transferu technologii między publicznymi placówkami badawczymi a przedsiębiorstwami, tak w obrębie państw, jak i między nimi. Należy też stwarzać warunki pozwalające naukowcom pracować w przedsiębiorstwach.

Współdział nauki w realizacji...

Tabela 1. Wydatki na badania i rozwój jako procent PKB i cele wyznaczone przez państwa członkowskie w krajowych programach reform (EUROSTAT 2005)
Table 1. Expenditures on the research and development as the percentage of GNP and the aims laid out by the member countries in their reform programmes (EUROSTAT 2005)

Państwo członkowskie	2004¹	Cel na 2010 r. lub inne lata²	Uwagi
Belgia	1,93	3,00	
Czechy	1,28	2,06	Cel: 1% wydatków na badania i rozwój w sektorze publicznym, poziom wydatków w sektorze prywatnym szacowany na 1,06%
Dania	2,61	3,00	Cel na 2010 r.: 1% wydatków na badania i rozwój
Niemcy	2,49	3,00	
Estonia	0,91	1,90	
Grecja	0,58	1,50	
Hiszpania	1,07	2,00	
Irlandia	1,20	2,50% PNB	Cel na 2013 r.
Francja	2,16	3,00	
Włochy	1,14	2,5	
Cypr	0,37	1,0	
Łotwa	0,42	1,50	
Litwa	0,76	2,00	
Luksemburg	1,78	3,00	
Węgry	0,89	1,8	Ze zwiększonym udziałem sektora prywatnego
Malta	0,273	0,75	
Królestwo Niderlandów	1,77	3,00	
Austria	2,26	3,00	
Polska	0,58	1,65	Cel na 2008 r.
Portugalia	0,78	1,80	1% wydatków na badania i rozwój w sektorze publicznym oraz potrojenie wydatków na badania i rozwój w sektorze prywatnym
Słowenia	1,61	3,00	
Słowacja	0,53	1,80	
Finlandia	3,51	4,00	
Szwecja	3,74	4,00	1% wydatków na badania i rozwój w sektorze publicznym, niezmienny poziom wydatków na badania i rozwój w sektorze prywatnym
Zjednoczone Królestwo	1,79	2,50	Cel na rok 2014

Źródło: 1) Eurostat; większość wartości ma charakter tymczasowy; wartości dla IT, LU i PT odnoszą się do 2003 r., 2) krajowe programy reform oraz dane szacunkowe Komisji oparte na celach zgłoszonych przez PT, SE

Opracowanie kompleksowego podejścia w zakresie polityki innowacji jest możliwe, jeśli wspierane będą rynki towarów i usług innowacyjnych oraz wybitne osiągnięcia badawcze dotyczące nowych technologii, w tym technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz ekoinnowacji. Wsparcie takie oznaczałoby m.in. wyodrębnienie najlepszych wzorców polityki innowacyjnej, które odznaczałyby się największym potencjałem wytwarzania wartości dodanej i stymulowania wydajności. Ponadto należałoby wzmocnić powiązania pomiędzy działalnością badawczo-rozwojową, systemami innowacji i środowiskiem przedsiębiorców tak, aby zwiększyć efektywność procesu innowacyjnego i skrócić czas potrzebny na dopracowanie innowacji i ich komercyjne zastosowanie w produktach i usługach. Stosownie do tego powinna zostać opracowana dla Europy szeroko zakrojona strategia innowacyjna, dzięki której inwestycje w wiedzę zaowocowałyby produktami i usługami [Aho 2006].

Działania na rzecz rozwoju na lata 2007-2015

Mimo pozytywnych zmian w ostatnich 17 latach, Polska nadal pozostaje w grupie najuboższych państw UE. Świadczą o tym podstawowe wskaźniki makroekonomiczne: PKB per capita stanowiący połowę średniej UE-25 (wg Eurostat 49,8% w 2005 r.); najniższy poziom zatrudnienia (wg Eurostat 52,6% w 2005 r., średni poziom dla UE 25-63,8%). Dla porównania średni poziom PKB na mieszkańca liczony wg parytetu siły nabywczej wynosił wg Eurostat w 2006 r. w krajach UE 23500 EUR, a w Polsce 11700 EUR. Zmniejszenie istniejącego dystansu rozwojowego Polski wobec Unii możliwe jest przy zapewnieniu takiego tempa wzrostu PKB w Polsce, które będzie znacznie wyprzedzać tempo wzrostu w innych krajach UE. Potrzebna jest więc nowoczesna polityka rozwoju i racjonalne wykorzystanie przeznaczonych dla Polski środków z Unii Europejskiej.

Słusznie przyjęto, że udział polskich konsorcjów w 7 Programie Ramowy UE wzmocni realizację, na terenie Polski, działań strategicznych w zakresie podnoszenia konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorców przez wykorzystanie szans i możliwości, jakie stwarza wymiana technologii na jednolitym rynku Wspólnoty Europejskiej. Ponadto realizacja tych prac służyć będzie wykonaniu postanowień i osiągnięcia celów postawionych w dokumentach i programach strategicznych: „Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015”, „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie”, „Kierunki zwiększania innowacyjności gospodarki na lata 2007-2013”.

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK) jest dokumentem określającym cele i priorytety polityki rozwoju Polski w perspektywie najbliższych lat oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić. Dokument ten stanowi punkt odniesienia zarówno dla innych strategii i programów rządowych, jak i dokumentów opracowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Horyzont czasowy Strategii wykracza poza okres nowej perspektywy finanso-

wej UE, obejmując dodatkowo dwa lata, w trakcie których będą kontynuowane przedsięwzięcia finansowane ze środków unijnych przyznanych Polsce w budżecie na lata 2007-2013 (tzw. zasada n+2). SRK jest formą poszukiwania odpowiedzi na proces globalizacji i wyzwania stawiane w Europie przez odnowioną Strategię Lizbońską, pozwalającej na zmniejszanie dystansu rozwojowego do bogatszych państw Unii Europejskiej. Priorytetami strategicznymi SRK są: wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej, wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości, budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa, rozwój obszarów wiejskich oraz rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

Realizacja powyższych priorytetów będzie następować poprzez działania regulacyjne, decyzyjne i wdrożeniowe władz państwowych i administracji publicznej, jak i innych podmiotów życia społeczno-gospodarczego oraz system oceny postępu realizacji działań. Strategia przewiduje, że w latach 2006-2010 gospodarka rozwijać się będzie w tempie 5,1%, a w latach 2011-2015 w tempie 5,2%. Pozwoli to na obniżenie stopy bezrobocia z 17,6% w 2005 r. do 9,0% w 2015 r. Umożliwi jednocześnie osiągnięcie w 2015 r. PKB na mieszkańca na poziomie 2/3 prognozowanej na 2015 r. średniej UE-25.

Realizacja Strategii Rozwoju Kraju finansowana będzie zarówno ze środków krajowych, jak i zagranicznych. Ponadto realizacji SRK posłuży również wykorzystanie środków z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweskiego Mechanizmu Finansowego (530 mln euro na lata 2004-2009) i przygotowywanego Szwajcarskiego Mechanizmu Finansowego. Zakłada się, że stopa inwestycji w kraju wzrośnie z 18,8% PKB w roku 2005 do 25% w roku 2015.

Wydatki w ramach polityki spójności są skoordynowane z wydatkami przeznaczonymi na instrumenty strukturalne Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej, a także programami europejskimi w sferze wzmocnienia konkurencyjności. Łączna suma środków włączona w realizację działań rozwojowych wyniesie ponad 107,9 mld euro, w tym 85,4 mld środków UE.

Łączna wielkość zaangażowanych środków wspólnotowych w realizację Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO) w latach 2007-2013 wyniesie 67,3 mld euro, z czego ponad 66,5 mld euro zostanie przeznaczone na współfinansowanie programów operacyjnych Celu „Konwergencja”, a ponad 557,7 mln euro na programy Celu „Europejska Współpraca Terytorialna”. Dodatkowo, ponad 173,3 mln euro przeznaczono na realizację programów współpracy transgranicznej w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa z udziałem Polski. W ramach Celu „Konwergencja” 67% środków będzie pochodzić z zasobów funduszy strukturalnych (52% z EFRR, 15% z EFS), pozostałe 33% środków finansowych z Funduszu Spójności.

W ramach ogólnej alokacji Rada Europejska przeznaczyła środki finansowe w wysokości ponad 992 mln euro z EFRR dla 5 regionów Polski, w których PKB na mieszkańca (wg danych Eurostatu z 2002 r.) jest najniższe w całej UE (województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie).

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013

W latach 2000-2004, na poziomie wspólnotowym, prowadzone były intensywne prace nad określeniem nowego kształtu polityki w zakresie rolnictwa i obszarów wiejskich w Unii Europejskiej. Jednym z podstawowych celów stało się przekształcenie gospodarki Unii Europejskiej w najbardziej konkurencyjną i dynamiczną, opartą na wiedzy, gospodarke świata. Przyjęta została również strategia zrównoważonego rozwoju, która wzbogaca powyższy cel o kwestie związane z ochroną środowiska naturalnego i polityką społeczną.

Obecnie polityka rolna UE staje się bardziej ukierunkowana na zaspokajanie rosnących potrzeb ludności w zakresie bezpieczeństwa i jakości żywności, zróżnicowania produktów, dobrostanu zwierząt, jakości środowiska oraz ochrony przyrody i krajobrazu. Najistotniejszą zmianą w stosunku do rozwiązań obowiązujących w latach 2000-2006 jest utworzenie w miejsce obecnego EFOiGR dwóch Funduszy:

- Europejskiego Funduszu Gwarancji Rolnej (EFGR) – finansującego głównie interwencję rynkową i dopłaty bezpośrednie,
- Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – finansującego program rozwoju obszarów wiejskich.

Podobnie jak w latach 2004-2006, tak i na lata 2007-2013, realizacja celów polityki rolnej i rozwoju obszarów wiejskich opiera się na Strategicznych Wytucznych Wspólnoty, na podstawie których każdy kraj członkowski, aby móc korzystać ze środków EFRROW, przygotowuje tzw. Krajowy Plan Strategiczny (KPS), w którym określa główne założenia i cele polityki na lata 2007-2013. KPS jest strategią dla każdego kraju, a jego przyjęcie przez Komisję Europejską umożliwia krajom członkowskim wdrażanie programów operacyjnych, tj. Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013), zawiera podstawowe założenia, cele oraz działania, które zostały określone na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Na realizację PROW 2007-2013 przewidziano w budżecie Unii Europejskiej dla Polski ponad 17 mld euro, a krajowe współfinansowanie wynosić będzie ok. 4,05 mld euro.

Możliwe scenariusze zmian Wspólnej Polityki Rolnej

Nieustannie zmieniająca się sytuacja na rynkach rolnych, wymagania i postawy konsumentów oraz uwarunkowania międzynarodowe prowadzą do zmian we Wspólnej Polityce Rolnej. Ocena funkcjonowania WPR (tzw. health check) zostanie przeprowadzona w 2008 r., natomiast skutki tej oceny, jak również planowanego na przełomie 2008 i 2009 r. przeglądu finansowania polityk wspólnotowych, będą w pełni odczuwane w kolejnej perspektywie finansowej, tj. w latach 2013–2020. Jednym z kluczowych zagadnień tych przeglądów będzie budżet rolny, istnieje bowiem silna presja na jego redukcję. Ponadto, szereg instrumentów wsparcia rolnictwa podlega ciągłym zmianom. Istotne jest, aby Polska aktywnie uczestniczyła w pracach nad reformą WPR i aby nasze postulaty mogły być odzwierciedlone w toku prac nad kształtem i zakresem wsparcia rolnictwa i obszarów wiejskich w przyszłości.

Wspólna Polityka Rolna (WPR) w czasie swojego dotychczasowego oddziaływania na rolnictwo i obszary wiejskie ulegała stopniowej modyfikacji. Zakres i tempo tych zmian w ostatnich latach ulegały zdecydowanie większym przeobrażeniom niż to miało miejsce w latach 70, 80 i 90-tych ubiegłego wieku. Podczas dokonywanych sukcesywnie przeglądów i dyskusji, ocenie zostały poddane nie tylko przepisy konstytuujące I Filar WPR (tj. płatności bezpośrednie i interwencje rynkowe), ale także ustanawiające jej II filar „Rozwój Obszarów Wiejskich”.

Przeprowadzane analizy dotyczą opracowanych i przedłożonych przez KE propozycji zmian WPR i jej budżetu w perspektywie finansowej 2014-2020. Nie można jednak wykluczyć podejmowania dyskusji nad korektą WPR w obecnej perspektywie finansowej. Należy się spodziewać różnorodnych propozycji i stanowisk krajów UE odnośnie kształtu WPR w przyszłości. Ostateczne decyzje co do kształtu WPR i jej budżetu będą podjęte najprawdopodobniej dopiero w 2013 r. Będą zależały od kompromisów i sojuszy jakie zostaną zawarte dla przeforsowania rozwiązań zaproponowanych przez poszczególne kraje członkowskie. Z całą pewnością można założyć, że Polska będzie odgrywać znaczącą rolę w kształtowaniu WPR na lata 2014 -2020.

Prawdopodobnie następować będzie dalsze ograniczanie środków na I filar WPR i przenoszenie środków na II filar „Rozwój obszarów wiejskich”. Możliwe jest nawet stopniowe wygaszanie dopłat do I filaru. Dyskutowany będzie i ustalany także kształt II filaru WPR. Nasuwają się w tym kontekście pytania. Czy rolnictwo może zachować swoją konkurencyjność przy wzroście znaczenia i nakładów finansowych na rozwój obszarów wiejskich oraz ochronę środowiska? Jeśli tak, czy I i II filar WPR powinny być traktowane jednakowo, także w kontekście poziomu wykorzystywanych środków finansowych? Zakładając zwiększoną rolę II filara WPR, jakie priorytety powinny być preferowane: na rzecz rolnictwa, np. instrumenty zarządzania ryzykiem, czy rozwój wsi, np. edukacja? Czy rozwój obszarów wiejskich powinien być

finansowany w ramach WPR, czy polityki spójności? Polska w 2004 r. przyniosła pieniądze z II filaru na I za zgodą KE, aby zwiększyć dopłaty bezpośrednio z proponowanych 25% do 55%. Przewidywane ograniczenia w finansowaniu I filaru WPR, przy jednoczesnym zwiększeniu skali finansowania filaru II WPR wprowadziłyby zmiany negatywnie oceniane przez rolników. Rolnicy w Polsce nie zaakceptowaliby 25% dopłat. Dlatego też w dyskusjach mówi się także o dopuszczeniu większej (dziś 5%) możliwości modulacji pomocy w latach 2014-2020 przez poszczególne państwa członkowskie.

Wielu ekspertów zakłada, że w 2014 r. nastąpi całkowite odłączenie płatności od produkcji. Płatności będą zależne prawdopodobnie od obszaru gospodarstwa (wprowadzenie jednakowej płatności na hektar), z limitem dopłat na gospodarstwo. Proponowano już wcześniej, aby dopłaty były na gospodarstwa do 300 ha. Polsce taka propozycja odpowiada. Przewiduje się, że będzie powszechny dostęp do informacji o dopłatach, jakie otrzymuje rolnik na stronach internetowych. Podnoszona jest ostatnio także koncepcja częściowego przeniesienia ciężaru ponoszonego na płatności bezpośrednio do budżetów krajowych. Dotychczas temu przeciwstawiała się Francja. W perspektywie finansowej 2014-2020 Francja stanie się prawdopodobnie płatnikiem netto w I filarze i jej stanowisko w tej sprawie może ulec zmianie.

W zakresie interwencji rynkowych podnoszone są następujące kwestie. Czy należy kontynuować stosowanie tradycyjnych instrumentów protekcji rynku jak interwencja czy subsydia eksportowe? Czy w pierwszej kolejności powinny być likwidowane interwencje podejmowane na rynkach rolnych: kwoty, dopłaty eksportowe, ograniczenia importowe, interwencje na rynku zbóż. Również sprawa kwot mlecznych w obecnym kształcie zapewne nie dotrwa do 2014 r. Co przyniesie rewizja kwot mlecznych – jeszcze nie wiadomo. Możliwa jest nawet rezygnacja z kwot mlecznych. Zakładając likwidację kwot ograniczających produkcję mleka, czy proces ten powinien być przeprowadzony stopniowo czy jednorazowo? Jaki okres przejściowy byłby optymalny dla stopniowego znoszenia kwot mlecznych? Są to pytania, na które odpowiedzi wynikać będą między innymi z analiz i opracowań naukowych, które powinny być podejmowane z odpowiednim wyprzedzeniem do procesów decyzyjnych.

Coraz częściej podnoszona jest sprawa zasadności utrzymywania jednej ceny interwencyjnej dla wszystkich krajów. Mówi się np. o możliwości ograniczenia skupu interwencyjnego do obszarów o największej zmienności produkcji. Według opinii wielu ekspertów nie sprawdził się istniejący system dopłat do odłogowania w UE. Odłogowanie w dużych gospodarstwach rolnych zostało włączone w płodozmian. Należy się spodziewać także propozycji zmian w tym zakresie. Różnorodność propozycji przedstawicieli poszczególnych krajów członkowskich UE w sprawie zmian we WPR nakłada się na powszechną opinię zarówno przedstawicieli administracji UE, jak i przedstawicieli nauki, że scenariusze modyfikacji Wspólnej Polityki Rolnej będą w dużym stopniu zależne od wyników rokowań z WTO.

Podsumowanie

Jednym z kluczowych wyzwań w zakresie osiągnięcia celów odnowionej Strategii Lizbońskiej jest zwiększenie konkurencyjności Europy poprzez wzrost gospodarczy dzięki maksymalnemu wykorzystaniu potencjału istniejącego w tzw. trójkącie wiedzy (edukacja - badania naukowe i innowacje). Wspólna Polityka Rolna jako jeden z ważniejszych obszarów prac i działań w ramach odnowionej Strategii Lizbońskiej powinna być realizowana według nowoczesnych form i z zabezpieczeniem najistotniejszych oczekiwań jej beneficjentów oraz konsumentów państw Unii Europejskiej. Realizacja badań oraz planowanych rozwiązań w ramach programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji powinna zapewnić poprawę pozycji gospodarek krajów Unii Europejskiej i przyczynić się do lepszego standardu życia mieszkańców wspólnoty.

Dyskusja nad kształtem WPR na lata 2014-2020, nad możliwymi zmianami, a także nad warunkami jej wdrażania trwale powiązana jest z pracami Stałego Komitetu ds. Badań w Rolnictwie (SCAR), którego głównym zadaniem jest wskazywanie kierunków prac badawczych realizowanych zarówno w ramach WPR, jak i programów krajowych. Coraz częściej podkreślana jest konieczność koordynacji prac naukowych i badań realizowanych przez kraje członkowskie UE. Zwraca się coraz większą uwagę na zagadnienie zdecydowanego wpływu ministrów odpowiedzialnych za sposób realizacji zarówno Wspólnej Polityki Rolnej jak i rolnych polityk krajowych, na kierunki podejmowanych prac badawczych w poszczególnych krajach UE.

Powszechnie w gremiach decyzyjnych Dyrektoriatu Generalnego Rolnictwa Komisji Europejskiej uważa się, że skuteczność oddziaływania nauki na najkorzystniejsze zmiany w ramach realizowanych polityk, w tym i WPR warunkowana jest racjonalną zależnością pomiędzy polityką rolną a polityką naukową i naukowo-techniczną realizowaną na rzecz rolnictwa, rynków rolnych, rybołówstwa i obszarów wiejskich. Dlatego też Ministrowie odpowiedzialni za te działy powinni mieć znaczący wpływ na kształt polityki naukowej i naukowo-technicznej oraz badania w sferze rolnictwa, rynków rolnych, rybołówstwa i obszarów wiejskich, a także na sposób wydatkowania środków budżetowych przeznaczanych na realizację programów i projektów badawczych wspierających sektor rolno-spożywczy i wieś.

Bibliografia

Aho E. 2006. Tworzenie innowacyjnej Europy. opracowanie dla Komisji Europejskiej pod kierownictwem Esko Aho

Kierunki zwiększenia innowacyjności gospodarki na lata 2007-2013 - dokument przyjęty przez RM 4.09.2006 r.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 dokument przyjęty przez RM 29.11.2006 r.

Polskie priorytety w programie ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji w latach 2008-2013 – uchwała RM z 4 stycznia 2008 r.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (PROW 2007-2013)

Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji w latach 2008-2013 – decyzja nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Unii z dnia 24.10.2006 r. (Dz.U. UEL 310 z 9.11.2006 r.)

Strategia Lizbońska – program społeczno-gospodarczy Unii Europejskiej przyjęty w marcu 2000 r. w Lizbonie

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 - dokument przyjęty przez RM 29.11.2006 r.